

Statut
Instytutu Teologicznego św. Maksymiliana
Kolbianum
W NIEPOKALANOWIE

Rozdział I: Nazwa, charakter, cel instytutu oraz krótki rys historyczny

Rozdział II: Cele i zadania instytutu

Rozdział III: Władze instytutu

Rozdział IV: Wykładowcy

Rozdział V: Studenci

Rozdział VI: Stopnie zawodowe

Rozdział VII: Środki dydaktyczne i finansowe

Rozdział VIII: Postanowienia końcowe

Rozdział I: Nazwa, charakter, cel instytutu oraz krótki rys historyczny

1. Instytut Teologiczny św. Maksymiliana Kolbianum (ITM) obejmuje:

a) Wyższe Seminarium Duchowne OO. Franciszkanów w Łodzi-Łagiewnikach (sześciolatek studia filozoficzno-teologiczne -bakalaureat).

b) Centrum Studiów Mariologicznych UKSW „Kolbianum” w Niepokalanowie (licencjat)

2. Instytut Teologiczny św. Maksymiliana Kolbianum (ITM) jest instytutem teologicznym w rozumieniu Konstytucji Apostolskiej Ojca Świętego Franciszka Veritatis Gaudium z 2017 r., agregowanym do Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie.

3. Zasadniczym celem ITM jest zapewnienie studiów filozoficzno-teologicznych klerykom Wyższego Seminarium Duchownego OO. Franciszkanów w Łodzi-Łagiewnikach oraz klerykom innych zgromadzeń zakonnych i diecezji decydujących się na podjęcie wyższych studiów filozoficzno-teologicznych w Łodzi-Łagiewnikach. W ITM mogą studiować również inne osoby (duchowni i świeccy) w celu zdobycia teologicznego licencjatu oraz doktoratu.

4. Historia studiów filozoficzno-teologicznych w Łodzi-Łagiewnikach

Historia Wyższego Seminarium Duchownego OO. Franciszkanów rozpoczyna się w roku 1954, gdzie prowadzono studium filozofii do roku 1969, a w 1978 roku nastąpiło wydanie dekretu erekcyjnego powołującego Wyższe Seminarium Duchowne (OO. Franciszkanie) pod wezwaniem św. Antoniego Padewskiego. Dokument prowincjała Prowincji M.B. Niepokalanej o. Stanisława Frejlicha datowany jest na 22 czerwca 1978 roku. Pierwsi studenci pojawili się w Łagiewnikach już w październiku tegoż roku.

W 1986 roku z Prowincji M. B. Niepokalanej wyłoniła się nowa Prowincja św. Maksymiliana Marii Kolbego Zakonu Braci Mniejszych Konwentalnych w Gdańsku. Od tego podziału WSD OO. Franciszkanów w Łagiewnikach stało się Seminarium Międzyprowincjalnym, ponieważ studiuje w nim alumni obydwu Prowincji, kierujące się statutem zatwierdzonym w 2004 roku.

Od początku swego istnienia Seminarium współpracuje z uczelniami wyższymi i realizuje program szkoły wyższej. Od 1996 roku wszyscy obowiązkowo kończą studia egzaminem magisterskim. Od początku istnienia WSD w Łagiewnikach rozważano możliwość jego afiliacji do wyższej uczelni. Starania te zostały uwieńczone sukcesem i na podstawie umowy z 25 czerwca 2001 roku studenci teologii WSD w Łagiewnikach, od roku akademickiego 2001/02, są równocześnie studentami Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie.

W 1986 roku do WSD OO. Franciszkanów w Łodzi-Łagiewnikach przeniesiono „Bibliotekę Prowincjalną”, mieszczącą się dotąd w Warszawie. Obecnie liczy sobie ona ponad 50 tysięcy woluminów. W 1987 roku do budynku seminaryjnego sprowadził się Instytut Franciszkański, dysponujący znaczącą biblioteką franciszkańską. Zajmuje się redakcją wydawnictw poświęconych problematyce franciszkańskiej. Od 1987 roku na stałe w łagiewnicki krajobraz seminaryjny wkomponowały się coroczne sympozja naukowe o tematyce franciszkańskiej. Od 2000 roku z inicjatywy o. prof. St. C. Napiórkowskiego WSD wydaje

rocznik teologiczny „Lignum Vitae”, w którym swoje prace publikują profesorowie, absolwenci, a nawet studenci WSD. Od samego początku istnienia łagiewnickiego Seminarium można zauważyć liczne inicjatywy podejmowane przez alumnów. Spośród najbardziej znanych form działalności wymienić należy pracę seminaryjnego pisma „Nasze Życie”, które w ciągu 25 lat wydało przeszło 120 numerów oraz zespołu Pokój i dobro, który zdołał nagrać 10 albumów.

5. Historia Centrum Studiów Mariologicznych UKSW „Kolbianum” w Niepokalanowie

W 2009 r. powstał w Niepokalanowie Instytut Maryjno-Kolbiański „Kolbianum”, który w 2010 r. został włączony w struktury Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie i rozpoczął działalność naukowo-dydaktyczną jako Centrum Studiów Mariologicznych UKSW „Kolbianum” w Niepokalanowie.

Instytut „Kolbianum” został powołany do istnienia decyzją Kapituły Nadzwyczajnej Prowincji Matki Bożej Niepokalanej w roku 2007. Dnia 12 czerwca 2009 roku Ojciec Prowincjał wraz z Radą Prowincjalną powołał dyrektora Instytutu „Kolbianum”. Podczas tego samego posiedzenia Rady Prowincjalnej została podjęta decyzja, aby Prowincja zwróciła się do Rady Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, aby Instytut „Kolbianum” mógł otworzyć Studia Doktoranckie z mariologii w ramach wspomnianego Wydziału Teologicznego. W czerwcu 2009 roku Rada Wydziału Teologicznego UKSW pozytywnie zaopiniowała prośbę O. Prowincjała i rozpoczęła się procedura przygotowywania wniosków i zatwierdzania ich poprzez poszczególne ciała uczelniane. Ostatecznie dnia 26 listopada 2009 roku Senat UKSW powołał do Istnienia Ośrodek Naukowo-Badawczy UKSW w Paprotni (Klasztor Niepokalanów), tego samego dnia zostały utworzone na Wydziale Teologicznym w Ośrodku Naukowo-Badawczym w Niepokalanowie studia podyplomowe z Mariologii, a dnia 19 stycznia 2010 roku Rektor UKSW wydał zarządzenie o utworzeniu na Wydziale Teologicznym specjalności „Mariologia” na studiach niestacjonarnych.

Po 76 latach spełniło się marzenie O. Maksymiliana M. Kolbe. Maksymilian pragnął aby czciciele Matki Bożej poznawali Ją coraz bardziej również poprzez studia, naukę, aby mogli potem zdobytą wiedzę dzielić się z innymi. W roku 1933 płynąc z Japonii do Polski w liście do o. Antonio Vivody pisał: „Jeśli Niepokalana zechce – założymy Akademię Maryjną, aby w niej studiować, wykładać, publikować na cały świat, Kim jest Niepokalana. Może z doktoratem z mariologii. Jest to pole jeszcze mało znane, a tak konieczne do życia praktycznego, dla nawracania i uświęcenia dusz”.

Obecnie Instytut „Kolbianum” – to dwanaście lat działalności naukowej, wielu absolwentów studiów podyplomowych, kursu „Studium Mariologii”, ale też wielu doktorów teologii z zakresu mariologii i około kilkadziesiąt rozpoczętych przewodów doktorskich. To także wiele zorganizowanych konferencji naukowych, sympozjów oraz 2 serie wydawnicze: „Bibliotheca Kolbiana” i „Bibliotheca Kolbiana – Monografie”. Instytut „Kolbianum” – to miejsce, które przyciąga studentów z różnych stron Polski a nawet z zagranicy, z takich krajów jak: Białoruś, Ukraina, Kazachstan, Bułgaria, Kanada, USA, Słowacja, Szwajcaria, Francja, Wielka Brytania, Niemcy, Filipiny, Japonia. Każdy z nich pragnie przez studiowanie jeszcze bardziej poznać i pokochać Maryję aby móc potem mówić o niej w swoim kraju.

Zajęcia odbywają się w Instytucie Maryjno-Kolbiańskim „Kolbianum” znajdującym się na terenie Klasztoru OO. Franciszkanów w Niepokalanowie. Nie można sobie wymarzyć lepszego miejsca na zgłębianie wiedzy mariologicznej i poznawanie Matki Bożej, jak nie u Niepokalanej i św. Maksymiliana. Instytut „Kolbianum” daje możliwość:

- przygotowania kompetentnych wykładowców mariologii dla Seminariów i innych Wyższych uczelni;
- pogłębienia wiedzy mariologicznej kustoszów sanktuariów maryjnych oraz osób odpowiedzialnych za duszpasterstwo w sanktuariach;

6. Instytut Teologiczny św. Maksymiliana Kolbianum (ITM) działa w oparciu o obowiązujące przepisy prawa kościelnego, a zwłaszcza:

- a) Kodeks Prawa Kanonicznego z 1983 r. z nowelizacjami;
 - b) Konstytucję Apostolską Ojca Świętego Franciszka: *Veritatis gaudium* z dnia 8 grudnia 2017 r. oraz załączone do niej Normy wykonawcze z 27 grudnia 2017;
 - c) Instrukcję o Afiliacji, Instrukcji o Agregacji, Instrukcji o Inkorporacji Instytutów studiów wyższych Kongregacji Edukacji Katolickiego z dnia 8 grudnia 2020 r.;
 - d) Drogę Formacji Prezbiterów w Polsce, *Ratio Institutionis Sacerdotalis pro Polonia* z dnia 1 października 2021 r.;
 - e) Konstytucje Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych nr 131 §5 i §6;
 - f) Dyrektorium Formacji dla Prowincji Polskich Zakonu OO. Franciszkanów (OFMConv) nr 67-68.
7. Instytut Teologiczny św. Maksymiliana Kolbianum (ITM) ma siedzibę przy Centrum Studiów Mariologicznych UKSW „Kolbianum” w Niepokalanowie (Paprotnia, ul. O. Maksymiliana Kolbego 5, 96-515 TERESIN).

Rozdział II: Cele i zadania Instytutu

8. Instytut Teologiczny św. Maksymiliana Kolbianum (ITM) ma na celu zapewnienie studiów teologicznych dla kleryków mieszkających lub studiujących w Seminarium oraz dla innych osób duchownych i świeckich studiujących w Centrum Studiów Mariologicznych. Głównym zadaniem jest kontemplacja i wprowadzenie duchowe, intelektualne i egzystencjalne w serce kerygmatu, to znaczy w nieustannie nową i fascynującą radosną nowinę Ewangelii Jezusa, „która coraz bardziej i doskonalej się ukonkretnia” w życiu Kościoła i ludzkości. Jest to tajemnica zbawienia, której Kościół jest w Chrystusie znakiem i narzędziem pośród ludzi, „misterium sięgającym korzeniami Trójcy Świętej, ale ma ono swój konkretny wymiar historyczny w pielgrzymującym i ewangelizującym ludzie, przekraczającym wszelki, choć niezbędny wyraz instytucjonalny (...) mający swą ostateczną podstawę w wolnej i bezinteresownej inicjatywie Boga” (VG, art. 4a).

9. W celu wypełnienia swoich zadań oraz możliwości uzyskiwania stopni i tytułów zawodowych i naukowych studentom ITM Moderator zawiera umowę z Wydziałem

Teologicznym Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, zwanym dalej WT UKSW.

10. Agregacja dokonana przez WT UKSW nie wyklucza współpracy naukowej z innymi ośrodkami naukowymi w Polsce i za granicą. ITM promuje współpracę w ramach międzynarodowej współpracy franciszkańskich ośrodków naukowych i badawczych.

11. Studia i cała działalność naukowo-badawcza ITM prowadzone są w wierności teologii katolickiej nauczanej i przekazywanej w Kościele katolickim.

12. ITM prowadzi działalność naukowo-badawczą kształcąc studentów na kierunku teologia. Są to studia I stopnia, czyli studia magisterskie, co odpowiada *rymskiemu bakalaureatowi* i studia II stopnia, czyli studia licencjackie plus studia zwykłe podyplomowe bez licencjatu kanonicznego oraz studia podyplomowe po uzyskaniu stopnia licencjata kanonicznego

13. Studia odbywają się według planów studiów i programów nauczania uchwalonych w WT UKSW zgodnie z Ratio Institutionis Sacerdotalis pro Polonia oraz obowiązującymi w Polsce rozporządzeniami odpowiedniego ministra.

14. ITM w ramach swojej działalności naukowej prowadzi szkolenia, kursy, konferencje, sympozja zarówno samodzielnie, jak i we współpracy z innymi ośrodkami naukowymi, realizując charyzmat franciszkański, a zwłaszcza charyzmat św. Maksymiliana.

Rozdział III: Władze Instytutu

15. Najwyższą władzę w ITM posiada Moderator, czyli Minister Prowincjalny Prowincji Matki Bożej Niepokalanej Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych (OO. Franciszkanie) . Do zadań Moderadora względem ITM należy:

- a) troska o właściwe funkcjonowanie ITM;
- b) mianowanie Dyrektora ITM. Nominacja dokonywana jest na okres 5 lat z możliwością przedłużania na kolejne kadencje lub w szczególnych przypadkach skrócenia jego kadencji;
- c) czuwanie nad prawowiernością doktrynalną;
- d) czuwanie nad przestrzeganiem prawa kościelnego i państwowego;
- e) kierowanie wykładowców do pracy w ITM;
- f) interpretacja autentyczna zapisów statutu ITM.

16. Władzę w ITM wykonuje Dyrektor, który bezpośrednio odpowiada przed Moderatorem.

Do zadań Dyrektora należy:

- a) troska o właściwe funkcjonowanie ITM;
- b) reprezentowanie ITM względem organów państwowych, WT UKSW oraz innych podmiotów i organizacji;

- c) czuwanie nad przestrzeganiem regulaminu studiów w porozumieniu z władzami uczelni, która dokonała agregacji;
- d) czuwanie nad prawidłowym przebiegiem toku studiów, formacji naukowej studentów;
- e) podpisywanie umów z wykładowcami prowadzącymi zajęcia dydaktyczne;
- f) zarządzanie finansami ITM;
- g) podpisywanie dokumentów urzędowych;
- h) rozpatrywanie spraw bieżących wykładowców i studentów;
- i) przedstawianie Moderatorowi raz w roku pisemnego raportu z działania ITM.

17. Relacje pomiędzy władzami ITM i Wyższego Seminarium Duchownego oraz Centrum Studiów Mariologicznych UKSW „Kolbianum” w Niepokalanowie określają umowy, podpisane przez zainteresowane strony i zatwierdzona przez Moderatora.

18. Zarząd ITM jest kolegialną władzą akademicką. Składa się ona z Dyrektora oraz dwóch jego zastępców. Dyrektora mianuje Moderator. Zastępcy Dyrektora ITM są mianowani bezpośrednio przez Moderatora, po wysłuchaniu zdania Dyrektora ITM. Zarząd ITM odpowiada przed Moderatorem, a jego kadencja trwa 4 lata.

Do zadań Zarządu ITM należy:

- a) troska o rozwój i koordynację prac ITM ;
- b) opiniowanie wykładowców;
- c) przedstawianie Moderatorowi kandydatów na studia specjalistyczne.

Rozdział IV: Wykładowcy

19. Pracownicy naukowo-dydaktyczni ITM posiadają odpowiednie kompetencje w wykładanych dziedzinach i nauczają zgodnie doktryną Kościoła katolickiego.

20. W przypadku dyscyplin teologicznych wykładowcy posiadają stopień naukowy doktora. W szczególnych przypadkach wykładowcą może być osoba przynajmniej ze stopniem licencjata kościelnego, o ile przepisy WT UKSW nie stanowią inaczej.

21. Dopuszcza się, aby ćwiczenia, konwersatoria i lektoraty prowadzili wykładowcy posiadający tytuł magistra.

22. Seminarium naukowe prowadzi samodzielny pracownik naukowy lub wykładowca posiadający stopień doktora, z zachowaniem przepisów WT UKSW.

23. Decyzję o powołaniu, odwołaniu lub przeniesieniu wykładowcy na emeryturę podejmuje Moderator.

24. Wykładowcy nauk teologicznych otrzymują misję kanoniczną od Moderadora w akcie mianowania na wykładowcę ITM .

25. Moderator ITM może pozbawić misji kanonicznej wykładowcę, który naucza niezgodnie z doktryną katolicką lub z innej uzasadnionej przyczyny, po wysłuchaniu opinii Dyrektora.

26. W ITM minimalną liczbę wykładowców stanowią:

- a. Dwóch wykładowców z tytułem doktora dla dwuletniego kursu filozoficznego;
- b. Dziewięciu wykładowców przynajmniej z tytułem doktora dla czteroletniego kursu teologicznego.
- c. Ponadto ITM może angażować wykładowców nauk pomocniczych z tytułem doktora.

Rozdział V: Studenci

27. Studia w ITM na pierwszym cyklu podejmują seminarzyści Wyższego Seminarium Duchownego:

- a. Prowincji Matki Bożej Niepokalanej Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych (OO. Franciszkanie);
- b. Prowincji św. Maksymiliana Marii Kolbego Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych w Gdańsku;
- c. Innych seminariów, które w tym celu porozumieją się z Moderatorem.

28. Studia w ITM na drugim cyklu studiów podejmują osoby świeckie, konsekrowane oraz duchowne pragnące zdobyć oraz pogłębić wiedzę teologiczną ze specjalizacją z mariologii oraz spełniające wymogi prawa cywilnego i kościelnego odnoszące się do kandydatów na studia wyższe, zgodnie z wymogami stawianymi przez WT UKSW. Osoby konsekrowane i duchowni przedstawiają ponadto skierowanie od właściwego przełożonego.

29. Przyjęcie na studia odbywa się z chwilą immatrykulacji i złożenia ślubowania.

30. Zakończenie studiów dokonuje się na podstawie decyzji Dyrektora ITM w oparciu o przepisy WT UKSW.

31. W zajęciach uczestniczą studenci, którzy pragną zgłębiać wiedzę filozoficzno-teologiczną oraz mariologiczną, uczęszczając na wykłady, konwersatoria, ćwiczenia i lektoraty zgodnie z programem i planem studiów. Zdają wymagane egzaminy oraz uzyskują wymagane zaliczenia.

32. Studenci mają prawo do:

- a) korzystania z wykładów, ćwiczeń, lektoratów, seminariów naukowych przewidzianych w programie studiów;
- b) korzystania z biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego OO. Franciszkanów w Łodzi-Łagiewnickach oraz z biblioteki franciszkańskiej „Instytutu Franciszkańskiego” i z biblioteki Centrum Studiów Mariologicznych UKSW „Kolbianum” w Niepokalanowie;

- c) ubiegania się o stypendia zgodnie z przepisami WT UKSW;
- d) uprawnień przewidzianych prawem państwowym, a wpływających ze statusu studenta.

33. Studenci mają obowiązek:

- a) przestrzegania przepisów własnych ITM oraz WT UKSW;
- b) godnego reprezentowania środowiska akademickiego;
- c) pilnego uczestniczenia w zajęciach;
- d) składania egzaminów lub uzyskiwania zaliczeń w ustalonych przez Dyrektora ITM terminach;
- e) uiszczania opłaty czesnego i innych opłat zgodnie z zasadami ustalonymi przez Dyrektora ITM .

Rozdział VI: Stopnie zawodowe

34. Studenci pierwszego cyklu studiów po odbyciu studiów otrzymują tytuł zawodowy magistra teologii zgodnie z wymaganiami stawianymi przez WT UKSW oraz wymaganiami kanonicznymi do uzyskania magisterium z teologii. Tytuł magistra teologii odpowiada bakalearatowi. Ponadto studenci otrzymują zgodnie z prawem państwowym i kościelnym prawo do nauczania religii katolickiej we wszystkich typach szkół i przedszkoli na podstawie odrębnej decyzji pełnomocnika WT UKSW ds. praktyk.

35. Studenci drugiego cyklu studiów ITM otrzymują tytuł licencjata teologii w zakresie mariologii po odbyciu trzyletnich (6 semestralnych) studiów. Studia odbywają się zgodnie z przepisami WT UKSW oraz normami kanonicznymi.

36. Studenci zarówno pierwszego, jak i drugiego cyklu studiów po złożeniu egzaminu końcowego zobowiązani są do publicznego wyznania wiary zgodnie z motu proprio Jana Pawła II Ad tuendam fidem.

Rozdział VII: Środki dydaktyczne i finansowe

37. Działalność naukowo dydaktyczna ITM odbywa się w budynku WSD OO. Franciszkanów w Łodzi-Łagiewnikach oraz w budynku Centrum Studiów Mariologicznych znajdującym się na terenie Klasztoru OO. Franciszkanów w Niepokalanowie. Wzajemne zobowiązania ITM oraz WSD i Centrum Studiów Mariologicznych określają umowy, zatwierdzona przez Moderadora.

38. Studenci ITM korzystają ze zbiorów książek i czasopism Biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego w Łodzi-Łagiewnikach, Biblioteki Centrum Studiów Mariologicznych w

Niepokalanowie oraz Biblioteki Instytutu Franciszkańskiego. Dyrektorów wymienionych Bibliotek mianuje Minister Prowincjalny. Działalność Bibliotek określają ich regulaminy nadane przez Moderadora.

39. Administracja i finansowanie ITM jest autonomiczna względem WT UKSW.

40. Nad sprawami finansowymi ITM sprawuje kontrolę Moderador.

Rozdział VIII: Postanowienia końcowe

41. Niniejszy Statut wchodzi w życie z dniem zatwierdzenia przez Ministra Prowincjalnego Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych (OO. Franciszkanie).

42. Statut, po jego zatwierdzeniu przez Ministra Prowincjalnego, zostaje przedłożony Kongregacji Edukacji Katolickiej oraz WT UKSW.

43. Wszelkie zmiany w Statucie ITM dokonuje Minister Prowincjalny Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych (OO. Franciszkanie). Z propozycją zmian w Statucie lub jego nowelizacji może występować do Moderadora Zarząd ITM .